

יוצא לאור לפרשת פקודי הי' תהא שנת נפלאות בכל
(מספר 23)

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתים לבריאה
הי' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מפתח ותוכן

פרשת פקודי

- א. הקמת המשכן וביהמ"ק הג' - ע"י אתעדל"ע או אתעדל"ת 3
הוקם המשכן - עסוק בידך . . והוא עומד מאליו (תנחומא יא.
פרש"י לט, לג). החילוק (ע"ד הפשט והחסידות) בין דעת רש"י
ודעת הרמב"ן (מ, ב) בהפרש בהקמת המשכן בז' ימי המילואים
להקמתו בשמיני למילואים

הוספה / בשורת הגאולה

- ב. מקונטרס בענין "מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל",
יו"ל לכ"ף מ"ח ה'תשנ"ב 10
דיוק לשון הרמב"ם "ובנה מקדש במקומו"; ביאור דברי המדרש
"בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש כו"; גודל
העילוי ד"בית רבינו שבבבל"; גודל הזכות להשתתף בבניית "בית
רבינו שבבבל" כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד;
"בית משיח" בגימטריא "פרצת" 770

Reprinted with permission of:
"Vaad L'Hafotzas Sichos"

by:

Moshiach Awareness Center,

a Project of:

Enlightenment For The Blind, Inc.

602 North Orange Drive.

Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095

Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>

e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

פקודי

הקמת המשכן וביהמ"ק הג' – ע"י אתעדל"ע או אתעדל"ת

מעמיד את המשכן ומפרקו – והרי לא הי' אדם יכול להקימו (מחמת כובד הקרשים), והאיך הי' משה מעמידו ומפרקו בכל יום?

ב. והנה הטעם שהעמיד משה את המשכן בו' ימי המילואים אף שהקב"ה ציווהו „ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד"י¹⁰ נתבאר במ"א בארוכה: דעות רש"י ורמב"ן בזה:

הרמב"ן כתב¹² „כי (הקב"ה) אמר לו מתחלה (קודם ז' ימי המילואים) והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראת בהר"י¹³. וכשאמר לו הקב"ה „ביום החדש הראשון באתד לחדש תקים גו", היינו ש„ביום הראשון תהי' הקמתו לעמדה, הנה ידע כי בעת ימי המילואים יצטרך להקים ולהוריד כו".

אמנם מזה שרש"י בפירושו עה"ת אינו מפרש שהכוונה „תקים לעמדה", אינו מוציא את הכתוב מפשרו – משמע דס"ל דהפירוש של „ביום החדש

א. על הפסוק „ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן"י אי' במדרש² והובא בפרש"י³, דמה שנאמר הוקם המשכן, שמוזה משמע שהמשכן הוקם מאליו – כי כל ישראל לא היו יכולים להקימו (מחמת כובד הקרשים), וגם משה לא הי' יכול להעמידו, ואמר לו הקב"ה „עסוק בידך ואתה מראה להעמידו והוא עומד מאליו ואני כותב עליך שאתה הקימתו שנא' ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן ומי העמידו משה שנא' ויקם משה את המשכן".

וצלה"ב: להלן במדרש אי"ב⁴ (וכ"ה בפרש"י⁵) דכל שבעת ימי המילואים (שתלתם בכ"ג באדר⁶) הי' משה

-
- (1) פרשתנו מ, יז.
  - (2) תנחומא פרשתנו יא.
  - (3) לט, לג. (בשניונים מל' המדרש).
  - (4) פרש"י שם (משא"כ בתנחומא). נתבאר בארוכה בשיחת ש"פ פקודי תש"ל.
  - (5) שם מ, יח.

- (6) כ"ה בתנחומא תשא לה. במדבר פי"ב, טו (ושם מחלוקת אם הי' מעמידו ומפרקו פעם א' או ב' פעמים או ג' פעמים בכ"י). ירושלמי יומא פ"א ה"א. ת"כ מכילתא דמילואים פ"א (צו לו). סדר עולם פ"ז. ספרי נשא פייסקא מד. במדבר שם ט. פי"ג, ב.
- (7) שמיני ט, כג. נשא ז, א.
- (8) כמבואר בס"ע, ספרי, במדבר ות"כ שבערה 6. וראה שבת פז, ב. פרש"י ר"פ שמיני. ודוחק לומר שבתנחומא שם ס"ל שימי המילואים הותחלו בר"ח ניסן (כהדיעה שהובא בראב"ע כאן מ, ב) ובר"פ שמיני. ולפ"ז נפרש ש„ויהי ביום השמיני" הוא שמיני בחדש (ודיקא נמי, דוה שמשח הי' מעמידו ומפרקו בה' ימה"מ

(ב' או ג' פעמים בכ"י) למדין מ„תקים הוקם ויקם" הנאמר בהקמתו בר"ח ניסן, כי בתנחומא שם בסיומו מביא „ואותו היום נטל עשר עטרות כדאי' בסדר עולם" ובס"ע מפורש שימי המילואים הותחלו בכ"ג באדר כנ"ל ויום השמיני למילואים הי' אחד בחדש (ולא שמיני בחדש).

(9) להעיר מקה"ע לירושלמי שם ד"ה העמידו ומשחקו ופרקו.

- (10) פרשתנו מ, ב.
- (11) ראה לקו"ש ח"ב שיחה א' לפ' שמיני.
- (12) פרשתנו שם, וראה פירושו צו, ב.
- (13) תרומה כו, ל.

משיחת ש"פ ויק"פ, מבה"ח ניסן, תשל"ה. נדפס בלקו"ש ח"א שיחה א לפ' פקודי

משא"כ ב'ז' ימה"מ לא שרתה בו שכינה¹⁶. וע"פ דעת רש"י מובן בפשטות מה שלא שרתה שכינה ב'ז' ימה"מ, אף שנא' "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שהשראת השכינה - "ושכנתי בתוכם", תלוי' אך ורק בעשיית והקמת המשכן - ב"ועשו לי מקדש"), כי המשכן שהעמיד ב'ז' ימי המילואים ה' פרט בחינוך אהרן ובניו ולא הענין דהקמת המשכן.

וגם לדעת הרמב"ן, שגם הקמתו ב'ז' ימה"מ היתה כי "אמר לו בתחלה והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראת בהר" - הרי מפרש ש"אולי ה' כן להרגיל הלויים במעשהו (היינו שזהו פרט בהרגלת (בחינוך) הלויים) או ה' להכתיר היום (דר"ח ניסן) בעטרה זו (דהקמתו לעמדה - קבעו) - היינו דהחילוק בין המשכן שב'ז' ימה"מ להמשכן שהועמד ביום השמיני הוא ע"ד ההפרש שבין המשכן - שה' דירת צראי - לביהמ"ק - שה' דירת קבע של הקב"ה¹⁸ - ולכן לא שרתה שכינה עד יום השמיני¹⁹.

16 וכמרו"ל עה"פ ויהי בחדש הראשון ג' באחד לחודש הוקם המשכן - "ראשון לשכון שכינה" (שבת שם. ס"ע שם. ועוד) וראה פרש"י שבת שם. פרש"י שמיני ט, כג. רמב"ן שבהערה 12.

17 תרומה כה, ה.

18 וכמ"ש (ראה יב, ט) "כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה" (ראה פרש"י שם). וראה' מתהלך באהל ובמשכן" (ש"ב ז, ו). וראה ח"ב רמא, א. רמב"ם ריש הל' ביהב"ח. ובמו"ק (ט, א): משכן שאין קדושתו קדושת עולם. . . מקדש שקדושתו קדושת עולם. וראה לקו"ש ח"א ע' 177.

19 ובפ' שמיני (פרש"י שם ט, כג) נתחדש שצ"ל ג"כ קרבנות אהרן ועבודתו. והנה לכאורה

הראשון ג' תקים את המשכן ג' הוא (לא שביום זה "תהי' הקמתו לעמדה", אלא) כפשוטו שהקמתו בכלל תהי' ביום זה.

ולפי"ז הציווי "ביום החדש הראשון ג' תקים את המשכן ג'" אינו (ציווי נוסף על הציווי "והקמות את המשכן ג'", כפירוש הרמב"ן) אלא גילוי מילתא ופירוש של הציווי "והקמות" - אשר קיומו של ציווי זה יהי' "ביום החדש הראשון באחד לחדש".

ומה שהעמיד משה את המשכן לפני ר"ח ניסן, לא נצטווה ע"ז בפירוש, אלא שלמד זאת מזה שנצטווה לחנך את אהרן ובניו בעבודתם, והחינוך בעבודה צ"ל במקום בו תיעשה העבודה בקביעות; (ובעיקר) למד מן הציווי המפורש שכל ז' ימי המילואים יהיו "פתח אהל מועד ג'"¹⁴ - ומזה ידע שצריך להקים את המשכן.

ועפ"ז: בשלמא לדעת הרמב"ן, שעל העמדת המשכן ב'ז' ימה"מ ה' ציווי מיוחד אפ"ל (עכ"פ בדוחק) דגם על זה היתה נתינת כח מהקב"ה, וגם זה נכלל במה "שהוקם מאליו". אמנם לדעת רש"י, שעל הקמתו ב'ז' ימה"מ לא ה' ציווי - מאין ה' בו כח (למרות כובד הקרשים) להעמידו כל ז' ימי המילואים?

ג. והביאור בזה:

העילוי שבר"ח ניסן, יום השמיני למילואים הוא שאז ה' "וכבוד ה' מלא את המשכן"¹⁵, דשרתה בו שכינה.

14 תצוה כט, ד. לב. צו ה, לג. לה. וראה

רמב"ן פרשתנו שם.

15 פרשתנו מ, לד.

(ראשונה²³) ביחיד, הרי כו"כ ציווים יודעים אודותם רק מהסיפור שכן עשו בפועל²⁴.

ובפרשות אלו עצמן - נמצאו כו"כ פרטים בעשית המשכן שלא נמצאו בהציווי עליהם, ולא עוד אלא שבהם גם פרטים שהם, לכאורה, בסתירה להציווי עדי"ו ובלשון רש"י²⁵: הקשתי בה כאן הוא אומר כו' ובענין הצוואה הוא אומר כו'.

ועוד י"ל שזהו פי' הציווי²⁶: והקמות (ל' יחיד) את המשכן כמשפטו אשר הראית (רק משה) בהר - לפרש"י (כו"ל) שמדבר בהקמתו בר"ח ניסן. וי"ל שזהו ג"כ דיוק רש"י בפי' עה"פ: שאני (יחיד) עתיד ללמדך ולהראותך (דבפשותו פי' - שהקב"ה, כביכול, הקים בעצמו ובסדר הקמתו - שהרי סדר פי' לא רק הקדימה ואיחור אלא (גם) פרטי הענין בכלל, וכמו "סדר הגדה" וכיו"ב. ופשוט.

ה. מיינה של תורה אשר בפרש"י:

ידוע בענין אתעדל"ת ואתעדל"ע,

(ובאתעדל"ע - ב' דרגות: הבאה ע"י אתעדל"ת ושלמעלה מאתעדל"ת - שאף הן בא"ע זל"ז יש צד השווה ביניהן²⁷. ואכ"מ),

(בדוחק עכ"פ) שהוא ע"ד שמהירין לפני מעשה ובשעת מעשה (פרש"י יתרו יט, כד. בהעלותך ט, ד).

(23) משא"כ החינוך בהקמת המשכן, או הקמתו לאח"ו ושפורש שהוא בלויים.

(24) ראה בארוכה לקו"ש ח"ג ע' 72 ובהערות (25) והחידוש כאן שנמצאת סתירה וקושיא כו'.

(25) לט, לא.

(26) תרומה כו, ל.

(27) ראה לקו"ת שה"ש ד"ה להבין ענין שאתעדל"ע (כב, ב ואילך וטו). דרושי שמע"צ

ד. והנה יחודו של יום הח', מעלתו לגבי ז' ימי המילואים - מתבטא בכמה ענינים שביום זה, וכמרז"ל ובל' פרש"י²⁰ אשר "הוקם המשכן בו ביום ונטל י' עטרות", ופשיטא שצ"ל חילוק באופן הקמת המשכן עצמו.

ובהקדם: (א) ידוע ע"ד הקמת כו"כ בנינים באבנים גדולות וכו', מתחיל מבנין עיר ומגדל וראשו בשמים²¹ ואין בזה כל פלא כלל, כי נעשה ע"י כו"כ אנשים ביחד. ואמרו בנדר"ד "שלא הי' יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים שאין כח באדם לזקפן (ורק) משה העמידו . . (וג"ז - רק) נראה כמקימו" הדיוק בזה "שום אדם" - יחיד²², שכן הי' צ"ל ביום הח' (משא"כ בו' ימה"מ - שהקימוהו כו"כ ביחד²²). (ב) אף שלא מצינו ציווי שצ"ל הקמתו

קשיא מקרא דועשו לי מקדש (ותיכף) ושכנתי (ככפנים). וי"ל דהקרבות ועבודתו הוצרכו כדי לבטל המניעה צדדית דמעשה העגל. ועפ"ז גם מובנים כמה דיוקי רש"י שם: שכעס כו' שנתכפר כו' בחר בו.

(20) ר"פ שמיני.

(21) נח יא, ד.

(22) עייג"כ לקו"ש ח"א ע' 165 ואילך.

(22*) ובנוגע להשתתפות משה בו' ימי המילואים, הנה עפ"י פרש"י אפ"ל ב' פירושים ובכא"א תירוץ לדוחק שיש בפי' השני: בפרש"י פקודי משמע דמרע"ה לא לקה שום חלק במשכן (ראה גם לקו"ש ח"ו שיחה ב' לפ' ויקהל הערה 10) עד שהוקם המשכן, ועפ"ז גלאט גלאט שם (שורק) ביום הח' נאמר לו: ושמת שם וגו' - כל פרטי הקמת המשכן. בפרש"י שמיני (ט, כג) מפורש שהקימו משה כל ז' הימים. ועפ"ז גלאט המוקדם שם שכל הו' ימים נעשה הכל ע"י משה (וראה לקמן הערה 38 ביינה של תורה) ובהנסמן בשוה"ג שם). ויש להאריך בכ"ז.

במש"כ בפרש"י הנ"ל - בנוגע לברכת שתשרה שכינה כו' בפקודי שהי' זה לפני באחד בניסן ובשמיני שהי' זה ביום השמיני - י"ל

1. ועפ"ז יובן מה שבר"ח ניסן הוקם המשכן מאליו, ולא הי' אדם יכול להקימו; ואילו בז' ימי המילואים העמיד משה (בצירוף עוד מבני?) את המשכן בכל יום: כי בכל ז' הימים היתה ההקמה רק בבח"י הכנה - עבודת המטה (בכדי שיהי' אצ"כ ושכנתי בתוכם), והכנה זו אפשר וצריכה להיות בכח המטה. אבל בר"ח ניסן, שאז צ"ל "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" - עשיית משכן, השראת השכינה בפועל, - זה א"א שיעשה ע"י ובכח המטה, אלא בא ונמשך מלמע' באתעדל"ע.

[והנה בכדי שביום ר"ח ניסן יוקם המשכן ותשרה השכינה באופן פנימי (שלוה צ"ל זיכור המקבל) בכאו"א מישראל (כמרז"ל³³) הי' צ"ל נדבת לב כאו"א מישראל להמשכן. ואח"כ עבודת חכמי לב במלאכת המשכן; ולאחרי גמר מלאכת המשכן - הבאת, המשכן אל משה³⁴. משה³⁵, להיותו ממוצע וממוצע המחבר בין הקב"ה לישראל, וכמ"ש³⁶ "אנכי עומד בין ה' וביניכם גו'", הי' אפשר לעסוק בידיו ולהעמידו ועי"ז נעשה מנדבתם וכו' - משכן, ושכנתי בתוכם"³⁷,

שיש יתרון מעלה בכ"א מהם, היתרון באתעדל"ע הוא שהאור הנמשך הוא נעלה יותר; והיתרון באתעדל"ת הוא שיש בה זיכור המטה, ואף שהאור הנמשך ע"י אינו בערך להאור הנמשך מלמעלה מצ"ע, הנה מ"מ, מצד החידוש שבעבודת המטה, יש בזה, "חביבות"²⁸ מיוחדת (ועד אשר, "אדם רוצה בקב שלו מתענה קבין של חבריו"²⁹).

וזהו ההפרש שבין הקמת המשכן שבז' ימה"מ להקמתו בר"ח ניסן (יום שמיני למילואים)³⁰: בז' הימים הקימו את המשכן (לא פחות משבע פעמים), ומכיון שלא הי' בזה ציווי מפורש, כ"א שמשה למד זה מכללא, הרי יש חביבות בהקמה זו - עבודת המטה³¹, אולם עי"ז לא נעשה משכן (שזהו ע"ש ושכנתי) ועדיין לא שרתה בו שכינה; ביום השמיני³² בר"ח ניסן שאז הוקם מצד ציווי מפורש וגילוי מלמע' אז דוקא נעשה משכן ושרתה בו שכינה.

וגם לדעת הרמב"ן - בז' הימים הי' ענין הרגלת הלויים (המטה) או שעכ"פ אין קביעות, המעלה - למטה".

פג, ב. שה"ש יב, א. נתבאר בארוכה בד"ה אדון עולם תש"ג פ"ו.

(28) להעיר מלקו"ת ס"פ במדבר. ובכ"מ.

(29) ב"מ לח, א. וברש"י שם: "חביבה עליו ע"י שעמל בהן".

(30) ראה גם לקו"ש שמיני שם.

(31) וכפשוטו שאז הי' רק ענין החינוך. וראה

לקו"ש שם.

(32) ולהעיר מלקו"ת תוריע (כא, א) שבחי מילה שניתנה בשמיני הו"ע אתעדל"ע שאין אתעדל"ת מגעת שם. ובכלי יקר (ר"פ שמיני), שמילה ניתנה בשמיני הו"ע אחד עם הקמת המשכן שביום שמיני. ונתבאר בארוכה בד"ה ויהי ביום השמיני תש"ד (פ"י יא). תשי"ה. וראה לקו"ש ח"ז ע' 237.

(33) עה"פ ושכנתי בתוכם (תרומה כה, ח)

בתוך כאו"א מישראל (ר"ח) שער האהבה קרוב לתחלתו. ובכ"מ).

(34) פרשתנו לט, לג.

(35) ראה הנחומא שם: שאם על ידך אינו עומד

שוב אינו עומד לעולם ואינו כותב לו הקמה אלא על ידך. וראה זח"ב רלד, ב. רמא, ב.

(36) ואתחנן ה, ה. וכ"ה באתפשטותא דמשה שבכל דרא (ראה תו"ש ע' 158. ד"ה באתי לגני תשי"ב סעיף ה).

(37) וצ"ע ליישב זה בהמשך דברי התנחומא שם: "ולפ"י שהי' משה מיצר העלים הקב"ה מהם

אלא דוקא ע"י אתעדל"ע שלמעלה באין ערוך מזה שנמשך ע"י עבודת המטה [ולכן, אחרי כל היתרון שבעבודת המטה בו' ימה"מ, שהקימו את המשכן פעמים רבות וכו', הנה "הקמתו" באופן שתשרה בו השכינה, היתה דוקא ע"י ש"הוקם מאליו" - מלמעלה], ולכן ס"ל שגם המקדש דלעתיד לא יהי' בנינו ע"י ידי אדם, אלא יתגלה ויבוא משמים⁴¹.

ועפ"ז י"ל שהרמב"ם דס"ל דמשיח יבנה ביהמ"ק⁴², גם הוא אזיל לשיטתי' במעלת עבודת המטה על הגילוי מלמעלה - בשייכות להמשכן ומקדש.

והוא ע"פ משנ"ת⁴³ שאף שבמשכן ומקדש היו שני דברים כללים: א) מנוחת והשראת השכינה שהיתה בהם וכמש"נ ועשו לי מקדש (בכדי שיהי') ושכנתי בתוכם. ב) העבודה הנעשית בהם, שבעיקרה היא עבודת הקרבנות והעלי' לרגל בשלש רגלים, הנה לדעת

אמנם ההקמה בפועל שהביאה ושכנתי בתוכם בגילוי, היתה "מאליו", אתעדל"ע, שלמעלה מאתעדל"ת³⁸.

ז. ע"פ הנ"ל בדעת המדרש ודעת רש"י, י"ל שאזלו בזה לשטתייהו דס"ל³⁹, "דמקדש דלעתיד שאנו מצפין בנוי ומשוכלל הוא, יגלה ויבא משמים שנא⁴⁰ מקדש ה' כוננו ידיך". לשיטה זו, על אף העילוי והחידוש בעבודת המטה, מ"מ א"א שעשיית משכן והשראת השכינה ייעשו ע"י המטה,

ולא היו יכולין להעמידו כו", משא"כ בפרש"י (לט, לג). וראה בשיחה שבהערה 4.

38) ועפ"ז יש לבאר - בינה של תורה - לשון רש"י (פרשתנו שם), "ומשה העמידו (וממשיך) אמר משה לפני הקב"ה איך אפשר הקמתו ע"י אדם אמר לו עסוק אתה בידך נראה כמקימו והוא נוקף וקם מאליו". דלכאוי, "ומשה העמידו" מיותר, וגם - סותר להמשך דקם מאליו! אלא שבוה מרמו שמתחלה "משה העמידו" היינו בו' ימה"מ מדר' המשכן שהיתה אז לא ה' יכול להקימו שום אדם. . שאין כח באדם לוקפן" ורק "משה העמידו". ואח"כ מבאר מדר' המשכן שבר"ח ניסן יום השמיני למילואים שאז "אי אפשר הקמתו ע"י אדם" גם לא ע"י משה, "והוקם מאליו" מלמעלה, אלא שהי' בזה עסק ידיו של משה. וראה בארוכה שיחת ש"פ פקודי תש"ל.

39) פרש"י סוכה מא, סע"א. ר"ה ל, סע"א וכ"ה בתוס' סוכה שם. שבועות טו, רע"ב ד"ה אין, ומסיים, "וכן מפרש במדרש תנחומא" והוא ע"פ תנחומא פקודי כאן**.. חז"א כה, א. ח"ב נט, סע"א. קח, סע"א. ח"ג רכא, א. ילקוט תהלים תתמו בסופו. וראה תנחומא (באבער) בראשית יז (בסופו).

40) בשלח טו, יו. ראה פרש"י שם.

41) ולהעיר שגם בביהמ"ק שבנה שלמה נאמר הלי', "נבנה מעצמו" (שמו"ר פנ"ב, ד. במדב"ר פי"ד, ג. וש"נ. וראה גם תנחומא (באבער) כאן ח).

42) הלי' מלכים רפ"א. ובסופו (וכמ"ש גם בהקדמתו לפי' המשניות, "בהתועלת" שבידיעת ההלכות שבמס' מדות. הובא ונתבאר בתויו"ט בפתיחתא למס' מדות). והוא ע"פ ירושלמי מגילה פ"א הי"א. ויק"ר פ"ט, ו. וראה ג"כ ירושלמי פסחים פ"ט הי"א (וכ"ה בתוספתא פסחים פ"ח ה"ב). ולכאורה מוכרח הוא מהא דרצו לבנות ביהמ"ק בימי ר"י בן חנניא (ב"ר ספס"ד. וראה מנ"ח מצוה צ"ח).

וראה תיווך מחז"ל הנ"ל (אם משיח בונה מקדש או יתגלה ויבא משמים) לקו"ש ח"א ע' 98. לקו"ש ח"ג ע' 84 הערה 36.

43) ראה בארוכה לקו"ש ח"א ע' 120 ואילך ובהנסמן שם.

(* ראה לקו"ש ח"ו ע' 229 הערה 26.

** ובתנחומא נח, יא (בסופו) ועוד - מדבר בירושלים.

וההוראה מכ"ז:

(א) ראשית צריכה להיות התעסקות ועבודת כאו"א בתומ"צ בכח עצמו, ומ"מ עליו לדעת שאין זה כ"א ההכנה ועליו להביא כל המלאכה והעבודה שלו אל משה (אשר בכאו"א ועי"ז - להתאפשרותא דמשה שבדורו⁴⁶), חכמי הדור עיני העדה, כי ה"משה" שבדור בכתו להקים המשכן בנפשו של כאו"א בדרך המשכה מלמעלה.

(ב) לאידך: כאשר מציעים „שליחות” - לנסוע ולעסוק בהפצת היהדות והמעיונות בפרט חוצה, (שעי"ז גם מקימים את המשכן⁴⁷ שבכאו"א מאלה שמשפיעים עליהם), יתכן שיחשוב שלפי מצבו בהוה אין הוראה זו שייכת אליו, בטענתו: ה"ה חלק מ"עם חכם ונבון"⁴⁸, ולכן צ"ל הנהגתו באופן כזה, היינו להתבונן בכל ענין ודבר עד שיושג ויונה אצלו בפנימיות⁴⁹. ובמצבו בהווה - ענין שליחות זו להפיץ המעיונות חוצה הוא אצלו בבחי' מקיף, איננו מבין ומשיג זה בשכלו באופן פנימי, ולכן (לדעתו) מתחלה ייגע א"ע בלימוד התורה בכלל ולימוד (המעיונות) תורת החסידות בפרט, ובמשך הזמן, כאשר יושג ויונה אצלו שצריך לעסוק בהפצת המעיונות, אזי יקבל ע"ע את השליחות ויקיימה ובאופן פנימי.

וע"ז באה ההוראה מבנין המשכן:

הרמב"ם⁴⁴ העיקר בציווי הקב"ה לבנות ביהמ"ק הוא ענין הב' - עבודת המטה, שהי' לנו, „בית מוכן להקריב בו קרבנות וחוגגין אליו ג' פעמים בשנה”.

והטעם בזה (לדעת הרמב"ם): אף שהיתרון בהשראת השכינה הבאה מלמע' אינו בערך להעבודה שנעשית ע"י הנבראים, מ"מ יש בזה המעלה שאף שזהו רק „קב" אבל זהו „קב שלו” - עבודת הנבראים, וכאשר ציוה הקב"ה לישראל לעשות משכן ומקדש, הייתה הכוונה בשביל עבודת האדם הנעשית בו (משא"כ השראת השכינה שהו"ע הבא מלמעלה), ולכן גם לעת"ל משיח יבנה המקדש.

ה. אמנם מובן שגם לדעת המדרש ורש"י יש יתרון ועילוי בעבודת וזיכור המטה, ומטעם זה הי' צ"ל, כנ"ל, עבודת כאו"א מישראל בנדבת המשכן ועבודת כל חכמי לב במלאכת המשכן. אלא שכ"ז הוא בההכנה, אבל הקמת ועשיית המשכן בפועל לא הי' באפשריות עבודת ישראל, ולכן הביאו „את המשכן אל משה”. ועד"ז הי' ענין הקמתו בו' ימה"מ שהי' הכנה מצד המטה כדי שיוכל להיות השראת השכינה בר"ח ניסן באתעדל"ע, כנ"ל⁴⁵.

44) ריש הל' ביהב"ח. ספהמ"צ מ"ע כ.

ושרש יב.

45) וזהו גם הטעם שהלויים בעצמם היו יכולים להקימו בכל מסע ומסע, אף שבפעם הראשונה בר"ח ניסן לא היו יכולין להקימו. כי לאחר שהוקם בפעם ראשונה „מאליו” (וע"י עסק ידי משה) ושרתה בו שכינה, ניתן הכח שכל ישראל יוכלו להקימו בכל מסע. וראה מפרשי רש"י (רא"ם ושי"ח) בפרש"י לט, לג.

46) ת"ז ת"י טט (קוב, א. קיד, א).

47) שהרי מצוה - מלשון צוותא וחיבור (לקו"ת בחוקתי מה, ג. ד"ה רבי אומר ה'ש"ת ספ"א ואילך. ועוד בכ"מ. וראה תניא פל"ד: אעשה לו משכן כו').

48) ואתחנן ד, ו.

49) ראה לקו"ד ח"א קמא, ב ואילך. ובכ"מ.

עבודת המטה בכדי ש"תוקם", שתבוא לשלימותה, "שתשרה שכינה במעשה ידיכם"⁵⁰ הוא ע"י שמביא זה למשה (שבנפשו - ועי"ז למשה) שבדורו. לולא זאת - אף שיעבוד להקים בחי' המשכן בנפשו, ה"ו בדוגמת המשכן והקמתו שבו' ימה"מ, כנ"ל באריכות. ודוקא ע"י ה"הבאה", המסירה ונתינה לעיני העדה, "משה" שבכל דור,

ובנדו"ד - מילוי השליחות בהפצת המעיונות חוצה, נבנה גם משכן שלו, עילוי ושליומות עבודתו בכח עצמו בתורה ומצות ותפלה, תשרה שכינה במעשי ידיו⁵⁰.

וע"י העבודה ד"יפוצו מעיונותיך חוצה" קאתי מר⁵¹ הוא משיח צדקנו בקרוב ממש.

(51) כמענת מלך המשיח להבעש"ט (אגרת הבעש"ט נדפס בסו"ס בן פורת יוסף. ובריש ספר כתר שם טוב, ובכ"מ).

(50) פרש"י לט, מג.

הוספה

בשורת הגאולה

ע.

יש לומר – שהמקדש דלעתיד (ש"בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים¹) יתגלה תחילה בהמקום "שנסע מקדש וישב שם"² בזמן הגלות ("בית רבינו שבבבל"³), ומשם יועתק למקומו בירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמרומז בלשון הרמב"ם (בהלכות מלך המשיח⁴) "ובנה מקדש במקומו" – דלכאורה: מהו הצורך להשמיענו כאן שבנין המקדש הוא במקומו? ולאידך, למה אינו מפרש המקום, "ובנה מקדש בירושלים"? – ש"במקומו" רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש"הרי זה משיח בודאי"), היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב⁵ וממתין ומצפה לגאול את בני ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו "בי כנישתא דשף ויתיב"³, "שנסע מקדש וישב שם"), בתור הכנה למקדש העתיד, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובנ"י) לירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמ"ש במדרש⁶ ש"בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם", קאי על גג בית המקדש דמקדש מעט שבחוץ לארץ⁷ שהוא במקום המקדש בירושלים ("שנסע מקדש וישב שם"), כי, לאחרי שמקדש העתיד יתגלה וירד למטה לא יהי צורך להשמיע לישראל "הגיע זמן

---

(1) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(2) ערוך ערך שף (הובא בחדא"ג מהרש"א מגילה כט, א).

(3) מגילה כט, א.

(4) ספ"א.

(5) ראה סנהדרין צה, א: "יתיב אפיתחא דרומי".

(6) יל"ש ישעי' רמז תצט.

(7) ועפ"ז יומתק הדיוק "עומד על גג בית המקדש" – ש"גגות . . . לא נתקדשו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), שרומז על חו"ל בערך לקדושת א"י.

גאולתכם".

. . . יש לבאר כהנ"ל בנוגע ל"בית רבינו שבבבל" בדורנו זה – ביתו

(בית הכנסת ובית המדרש) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

. . . בדור זה, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה,

מסיימים ומשלימים "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"⁸ לעשות מארץ העמים ארץ ישראל גם במקום היותר תחתון דארץ העמים, חצי כדור התחתון (שבו לא הי' מתן תורה⁹), אשר, ע"י העלאת המקום היותר תחתון מעלים גם את כל שאר המקומות דארץ העמים¹⁰, וענין זה נעשה ע"י "בית רבינו" שבחצי כדור התחתון, שממנו אורה יוצאה לכל העולם, לעשות מהעולם כולו (עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל) ארץ ישראל, שזהו"ע ד"עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"¹¹, ו"עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל"¹¹, שבה יוקבעו כל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם כולו מחובר לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, נשיא הדור, שהוא המשיח (גואלן של ישראל) שבדור, ועוד וג"ו עיקר, שהוא הנשיא דתורת החסידות¹², אשר, ע"י הפצתה חוצה ("יפוצו מעינותיך חוצה", עד לחוצה שאין חוצה ממנו, בכל קצוי תבל) פועלים ביאת מלכא משיחא¹³.

ועפ"ז מובן גודל העילוי ד"בית רבינו" – "מקדש מעט" העיקרי

בגלות האחרון, "שנסע מקדש וישב שם", ולכן "הרי הוא מקום המקדש גופי' דלעתידי", ולא עוד אלא שבו יתגלה מקדש העתיד, ומשם ישוב

(8) תניא רפ"ז.

(9) ראה אגרות יקודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(10) "כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגבי' הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו העליונים הימנו, משא"כ אם הי' מתחיל מאמצע הכותל לא הי' מגבי' התחתונים" (תו"א בראשית ד, רע"א).

(11) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישעי' רמז תקג.

(12) להעיר, שתורת החסידות היא בחי' היחידה שבתורה (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות), הקשורה עם בחי' היחידה שבישראל, נשמתו של משיח צדקנו (רמ"ז לזח"ב מ, ב. ועוד).

(13) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

לירושלים (כנ"ל).

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמו¹⁴ של "בית רבינו" שבדורנו: "רבינו" – ב' שמותיו רומזים על הגאולה: שמו הראשון – יוסף – ע"ש "ביום ההוא יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים גו' ומאיי הים גו' ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ"¹⁵, ושמו השני – יצחק – ע"ש הצחוק והשמחה ששלימותה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש¹⁶ "אז ימלא שחוק פינו", "אז" דייקא, לעתיד לבוא¹⁷, כשיאמרו ליצחק (דוקא) "כי אתה אבינו"¹⁸.

ו"בית (רבינו)" – מספרו שבע מאות ושבעים¹⁹, וע"ש מספר זה נקבע שמו אשר יקראו ל"בית רבינו" בפי כל ישראל, "770"²⁰, שמספר זה הוא הגימטריא ד"פרצת", ע"ש "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"²¹, שרומז שמבית זה אורה יוצאה לכל ד' רוחות העולם, ובאופן של פריצת גדר, שכל ד' רוחות העולם מתעלים לדרגת ארץ ישראל ("עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"), כולל ובמיוחד שכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם נקבעים בארץ ישראל ומתחברים לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר²² "פרצת עליך

14) כידוע שהשם מורה על תוכנו ומהותו של הדבר הנקרא בשם זה (תניא שעהיה"א ספ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א וש"נ).

15) ישע"י יא, יא-יב.

16) תהלים קכו, ב.

17) משא"כ בזמן הגלות, ש"אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר אז ימלא שחוק

פינו" (ברכות לא, א).

18) ישע"י סג, טז. שבת פט, ב.

19) להעיר מהנהגת גדולי ישראל שלמדו רמזים והוראות בעבודת ה' גם מעניני חול כיו"ב (כמו מספר הקרון במרכבת המסע, שהו"ע עראי, ועאכו"כ בנוגע לבית קבוע), ובפרט בנדו"ד שהמספר נעשה שמו של הבית, כבפנים.

20) הן בלשון הקודש – שבע מאות שבעים, הן באידיש – זיבן זיבעציק, והן בלשון המדינה

(אנגלית) – "סעווען סעווענטי".

21) ויצא כה, יד.

22) וישב לה, כט.

פרץ", ודרשו חז"ל²³ "זה משיח, שנאמר²⁴ עלה הפורץ לפניהם"²⁵.

... בשלימות דמספר שבע (שבע מאות ושבעים) נרמזת גם שלימות עבודתו של רבינו במשך כל ימי חייו, שבע עשירות שנים, שבעים שנה (תר"ם – תש"י), ועד לגמר ושלימות עבודתו בעשור השביעי בחצי כדור התחתון (מהבית שמספרו שבע מאות ושבעים), כולל גם המשך העבודה בשנים שלאח"ז ע"י דור השביעי, "כל השביעין חביבין"²⁶ – עי"ז נעשית השלימות דמעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות בכל שבעת הארצות שבעולם, ותיכף ומיד "יוסיף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", עי"ז ש"פּרצת (בגימטריא שבע מאות ושבעים) עליך פרץ", "עלה הפורץ לפניהם".

ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בתקופה האחרונה:

העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מ"בית רבינו" (770) הולכת ונמשכת וביתר שאת וביתר עוז גם לאחרי (עשר שנים האחרונות ב)חיים חיותו בעלמא דין, יותר מארבעים שנה (תש"י – תש"נ), באופן ד"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"²⁷, ונמצא, ש"בית רבינו" (770) הוא בבחינת "תלפיות", "תל שכל פיות פונים בו"²⁸, יותר מיובל שנים (ת"ש – תש"נ), "עד עולם"²⁹.

וענין זה מודגש עוד יותר כשרואים במוחש שהולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז במספר בנ"י שבאים ל"בית רבינו", "ברוב עם הדרת מלך"³⁰ (כולל גם "מאן מלכי רבנן"³¹, ובפרט נשיא (מלך) הדור), ונעשה

(23) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

(24) מיכה ב, יג.

(25) ולהעיר, ש"בית משיח" בגימטריא "פרצת" (770). ודו"ק.

(26) ויק"ר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני ה'ש"ית בתחלתו. ובארוכה – ד"ה זה תשי"א.

(27) תבוא כט, ג.

(28) ברכות ל, א.

(29) שמואל"א א, כב ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. וראה קידושין טו, א. מכילתא

ופרש"י משפטים כא, ו.

(30) משלי יד, כח.

(31) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב – ברע"מ.

צורך והכרח להגדיל ולהרחיב עוד יותר את „בית רבינו“, ועד להגדלה והרחבה שהיא באופן דפריצת גדר, „פרצת“ (בגימטריא 770), כמו בנין בית חדש³².

וע"פ האמור לעיל ע"ד גודל העילוי ד„בית רבינו שבבבל“ – ש„נסע מקדש וישב שם“, והוא מקום המקדש גופי דלעתיד, ועד שבו יתגלה מקדש העתיד ומשם יחזור לירושלים – מובן גודל הזכות דכאו"א מישראל להשתתף בגופו ובממונו³³ (וכל המרבה הרי זה משובח) בבניית „בית רבינו שבבבל“, כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד ממש.

(קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל - סה"ש תשנ"ב ע' 465)

---

32) ועד להנחת אבן פינה.

[בערב ח"י אלול שנת תשמ"ח נערכה הנחת אבן פינה ל(הגדלת והרחבת) בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש, במעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהניח האבן פינה בידי הק'. המו"ל].

33) ע"ד ובדוגמת בית המקדש – ש„הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם כו“ (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ב).

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת אי"א
ר' יקותיאל מנחם ע"ה
ב"ר שרגא שליט"א

ראפ

חסיד ומקושר בכל נימי נפשו
לכ"ק אדמו"ר מה"מ
משגיח ומשפיע
בישיבת תומכי תמימים
ליובאוויטש המרכזית 770
ניהל הבית חב"ד
בנמלי התעופה
ובחברת "אל על" במיוחד
וזכה שהרבי שלח המצות ע"י
ואמר עליו "אונזער יקותיאל"
נואם קבוע בסיומי הרמב"ם ב-770
והדפיסם ב"תקות מנחם"
ניהל "ועד המחנכים"
פעל במרץ בעניני שלימות הארץ
ראש מטה שירה וזמרה
לקבלת פני משיח צדקנו
קירב רבים אל רבנו ובדרכי נועם
השאיר דור ישרים יבורך
הולכים בדרכי רבותינו נשיאנו

נקטף בתאונת דרכים
ביום השני לפ' "וקם שבט מישראל"
י"ב תמוז ה'תשע"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י ידידיו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' ישראל ברוך ע"ה
בן - יבלחט"א - הרה"ח הרה"ת ר' שלום דובער שליט"א

בוטמן

נפטר בדמי ימיו, בן נ"ה שנה,
ש"ק פ' ויקרא, וא"ו אדר שני ה'תשע"ד
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י ידידיו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי זוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

הי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095